Kharazmi University

Space Economy and Rural Development

Online ISSN: 2588-476x

Homepage: https://khu.ac.ir

Analysis of the Causes of Rural Underdevelopment from the Perspective of Local Managers in Khorramabad County

Fatemeh Naghibiarnavand [1✉] | **Mansour Ghanian** [2] | **Moslem Savari** [3]

1. Corresponding Author, Rural development and communication promotion group, Faculty of Agriculture, Zanjan University, Zanjan, Iran. E-mail: f.beiranvand@znu.ac.ir
2. Department of Agricultural Extension and Education, Faculty of Agricultural Engineering and Rural Civil Engineering, Khuzestan Agricultural Sciences and Natural Resources University, Molathani, Iran. E-mail: m_ghanian@yahoo.com
3. Department of Agricultural Extension and Education, Faculty of Agricultural Engineering and Rural Civil Engineering, Khuzestan Agricultural Sciences and Natural Resources University ,Molathani, Iran. E-mail: moslem_savari@yahoo.com

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:
Received 05 July 2024
Received in revised form 25 December 2024
Accepted 22 March 2025
Published online 21 December 2025

Keywords:
Rural Underdevelopment,
Peasant Subculture,
Khorramabad County,
Modern Rural Management,
Psychological Modernization.

ABSTRACT

Objective: Rural management is a key factor in the rural development process. However, certain beliefs and attitudes held by local managers may act as significant obstacles to development. The attitudes of local managers and the identification and analysis of their mental barriers can greatly influence the course of rural development. This study aims to identify the causes of rural underdevelopment from the perspective of local managers in Khorramabad County.

Methods: This study was designed and conducted using a quantitative research method and is classified as an applied study. Data were collected through a cross-sectional survey. The statistical population included all local managers of villages in Khorramabad County (N = 700). Based on the Krejcie–Morgan table, a sample size of 250 was determined. Data were collected using a researcher-made questionnaire. The reliability and validity of the questionnaire were confirmed using Cronbach's alpha and content validity methods, respectively. Data analysis was performed using SPSS and LISREL.

Results: According to local managers, the most critical problems of rural management in the study area are ethnocentrism, lack of trust in interpersonal relations, and excessive dependency on the government. Results obtained from Structural Equation Modeling (SEM) indicate that the majority of the model's fit indices are statistically acceptable. Furthermore, mean comparison tests showed no significant differences in local managers' views regarding Rogers' peasant subculture elements based on different levels of education or age groups.

Conclusions: The results show that managers with higher education levels and younger managers share similar views on rural issues. Therefore, changing existing attitudes and beliefs is essential for achieving sustainable rural development. Some behavioral patterns of local managers align with the characteristics and theoretical framework of the peasant subculture, indicating that they may be influenced by cultural and social factors within local subcultures. These influences can affect their decision-making and approaches toward rural development.

Cite this article: Naghibiarnavand, F., Ghanian, M., & Savari, M. (2025). Analysis of the Causes of Rural Underdevelopment from the Perspective of Local Managers in Khorramabad County. *Space Economy and Rural Development*, 14 (53), 59-74. http//doi.org/10.66224/serd.14.53.3

© The Author(s)

Publisher: Kharazmi University

DOI: http//doi.org/10.66224/serd.14.53.3

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]

[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]

[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Village leaders have a strong influence on rural development (Mutua & Koruhi, 2021) and play an important role as the closest layer of government to the people (Razmavar & Savari, 2022). Rural management is crucial for promoting and coordinating community participation in local spatial development programs (Shafiei Sabet & Ebrahimipour, 2022). Establishing rural organizations, such as Islamic councils, has been one of the goals of rural development (Mirzaali, Forootan, & Soltani-Pour, 2021). Dehyaries (village administrations) are also considered one of the main pillars of rural development (Annabestani & Takalou, 2023), and they now play a prominent role in local rural executive management.

However, despite years of establishing the dehyari system, many challenges persist, affecting its effectiveness and success. Addressing these challenges, understanding their roots, and identifying managerial weaknesses can improve efficiency and service delivery (Shokati Amghani & Savari, 2020). This study uses theoretical perspectives on rural underdevelopment and rural sociology to analyze development barriers from the viewpoint of rural managers in Khorramabad County.

Methods

This quantitative, applied study used a cross-sectional survey for data collection. Data analysis was conducted using SPSS and LISREL. Descriptive statistics included frequency, percentage, mean, standard deviation, rank mean, and the Friedman test. Inferential analysis used confirmatory factor analysis and correlation tests.

The statistical population consisted of all local managers in the rural areas of Khorramabad County—including main and substitute members of Islamic councils and village dehyars—totaling 700 individuals. Based on the Krejcie–Morgan table, a sample of 250 managers was selected through simple random sampling. Data were collected using a researcher-developed questionnaire.

Results

Results show that the structural model's fit indices are acceptable. According to local managers, the top general barriers to development are:

1. **Familial/ethnic favoritism**
2. **Lack of trust in personal relationships**
3. **Dependency on governmental authority**

The variable "low aspiration level" was considered the least significant barrier.

Correlation coefficients among Rogers' peasant subculture elements indicate significant relationships (negative or positive) among several variables—such as dependency on government power, inability to forego immediate benefits, limited good, fatalism, and short-term time orientation—with 99% confidence. Other elements of the peasant subculture showed no significant correlations.

Conclusion

Since their establishment, Iran's Rural Management Institutions and Islamic Councils have aimed to improve living conditions and increase participation in rural areas. Although formed through community cooperation and government support, these institutions face considerable constraints that continue to impede rural development. One of the most critical challenges is the presence of mental barriers and incorrect beliefs within rural communities, which hinder progress.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]

[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

This study identified major factors contributing to rural underdevelopment from the perspective of local managers. The findings show that cultural and psychological characteristics strongly influence managerial behavior. Among these factors, “ethnocentrism”—often manifesting as favoritism in council elections—plays a major role and has caused significant harm to rural progress. Unfortunately, ethnocentrism outweighs meritocracy in many cases.
Another major factor is a “lack of trust in interpersonal relations”, which restricts community cooperation, weakens social networks, and reduces engagement in development initiatives. Without effective collaboration, development projects cannot achieve optimal outcomes.
Additionally, “excessive dependency on government” contributes to a lack of innovation and weakens local institutions, ultimately hindering development.
Despite differences in education and age, many managers share similar attitudes due to shared social and psychological traits. These similarities stem from fear of expressing ideas and losing social support, which discourages innovation and drives collective conformity—thereby obstructing development.

Keywords: Rural Underdevelopment, Peasant Subculture, Khorramabad County, Modern Rural Management, Psychological Modernization.

Author Contributions
First Author: Theoretical foundations of the research, preparation and preparation of the questionnaire, data collection, calculations, statistical analysis of data, analysis and interpretation of information and results, preparation of the draft article.
Second Author: Thesis supervisor, research design, supervision of all stages of the research, review and control of the results, revision and finalization of the article.
Third Author: Thesis advisor, participation in research design, supervision of the research, reading and reviewing the article.

Data Availability Statement
Data available on request from the authors.

Acknowledgements
The respected referees are thanked for providing structural and scientific comments.

Ethical considerations
The authors have observed ethical principles in conducting and publishing this scientific research, and this is confirmed by all of them.

Funding
This article does not have financial support.

Conflict of interest
The authors declare that there is no conflict of interest in this article.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

دانشگاه خوارزمی

اقتصاد فضا و توسعه روستایی

شاپا الکترونیکی: ۲۵۸۸-۴۷۶X

Homepage: https://khu.ac.ir

تحلیل دلایل توسعه‌نیافتگی روستایی از دیدگاه مدیران محلی شهرستان خرم‌آباد

فاطمه نقی‌بیرانوند [۱] ✉ | منصور غنیان [۲] | مسلم سواری [۳]

۱. نویسنده مسئول، گروه ترویج توسعه و ارتباطات روستایی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه زنجان، زنجان، ایران. رایانامه: f.beiranvand@znu.ac.ir

۲. گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، ملاثانی، ایران. رایانامه: m_ghanian@yahoo.com

۳. گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی خوزستان، ملاثانی، ایران. رایانامه: moslem_savari@yahoo.com

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:
مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۱۵
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۰/۰۵
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۱/۰۲
تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۹/۳۰

کلیدواژه‌ها:
توسعه‌نیافتگی روستایی،
خرده فرهنگ دهقانی،
شهرستان خرم‌آباد،
مدیریت نوین روستایی،
نوسازی روانی.

چکیده

هدف: مدیریت روستایی یکی از عوامل کلیدی در فرآیند توسعه روستایی است. با این حال، برخی باورها و نگرش‌های موجود در میان مدیران محلی می‌تواند به‌عنوان موانع جدی در مسیر توسعه عمل کند. نحوه نگرش مدیران محلی و شناسایی و تحلیل موانع ذهنی آن‌ها می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر روند توسعه روستایی داشته باشد. این تحقیق با هدف شناسایی دلایل توسعه‌نیافتگی روستایی از دیدگاه مدیران محلی شهرستان خرم‌آباد انجام شد.

روش پژوهش: پژوهش حاضر بر مبنای روش تحقیق کمّی طراحی و اجرا شده است. این مطالعه از لحاظ ماهیت، به‌عنوان یک تحقیق کاربردی طبقه‌بندی می‌شود. گردآوری داده‌ها، به‌صورت پیمایشی و مقطعی صورت گرفته است. جامعه آماری این مطالعه شامل تمامی مدیران محلی روستاهای شهرستان خرم‌آباد (N=700) بود. حجم نمونه بر اساس جدول کرجسی–مورگان ۲۵۰ نفر تعیین شد. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه محقق‌ساخته جمع‌آوری گردید. پایایی و روایی پرسشنامه به ترتیب با استفاده از آلفای کرونباخ و روش اعتبار محتوایی مورد تأیید قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS وLISREL انجام شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که در وضعیت فعلی مهم‌ترین مشکلات مدیریت روستایی در منطقه مورد مطالعه بنا به دیدگاه مدیران محلی عبارت اند از: قوم‌گرایی، بی‌اعتمادی در روابط انسانی و وابستگی بیش از حد به دولت. نتایج به‌دست‌آمده از مدل‌سازی معادلات ساختاری (SEM) نشان‌دهنده این است که اکثر شاخص‌های برازش، مدل ساختاری مورد بررسی را از نظر آماری دارای برازش مناسب و قابل قبولی است. علاوه بر این، نتایج آزمون‌های مقایسه میانگین نشان داد که بین دیدگاه مدیران محلی نسبت به عناصر خرده‌فرهنگ دهقانی راجرز بر اساس سطوح مختلف تحصیلات و رده‌های سنی، رابطه معناداری وجود ندارد.

نتیجه‌گیری: طبق نتایج مدیران با تحصیلات بالا و جوان‌تر یک نوع نگرش مشابه را در قبال مسائل روستایی دارند. بنابراین، تغییر در نگرش‌ها و باورهای موجود به‌عنوان یک ضرورت اساسی برای دستیابی به توسعه پایدار در روستاها به شمار می‌رود. طبق یافته‌های این پژوهش، برخی از رفتارهای مدیران محلی با ویژگی‌های خاص نظریه خرده‌فرهنگ دهقانی و چارچوب تئوری آن هم‌خوانی دارد. این هم‌راستایی نشان‌دهنده این است که مدیران محلی ممکن است تحت تأثیر عوامل فرهنگی و اجتماعی مرتبط با خرده‌فرهنگ‌های محلی قرار گیرند، که می‌تواند بر تصمیم‌گیری‌ها و رویکردهای آن‌ها در زمینه توسعه روستایی تأثیر بگذارد.

استناد: نقی‌بیرانوند، فاطمه؛ غنیان، منصور؛ و سواری، مسلم (۱۴۰۴). تحلیل دلایل توسعه‌نیافتگی روستایی از دیدگاه مدیران محلی شهرستان خرم‌آباد. *اقتصاد فضا و توسعه روستایی*، ۱۴ (۵۳)، ۵۹-۷۴. http//doi.org/10.66224/serd.14.53.3

ناشر: دانشگاه خوارزمی

© نویسندگان

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

مقدمه

رهبران روستا بر توسعه روستا بسیار تأثیرگذار هستند (موتوآ و کروحی،[1] ۲۰۲۱) و به‌عنوان نزدیکترین لایه دولت به مردم نقش پررنگی در توسعه جوامع روستایی دارند (رزم‌آور و سواری، ۱۴۰۱) مدیریت روستایی در ایران در ابعاد سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی یکی از مهم‌ترین و حساس‌ترین معضلات و چالش‌های برنامه‌ریزان و متخصصان بوده‌است (احمدزاده، عنابستانی و شایان، ۱۴۰۰) و به مدد این فعالیت است که اهداف سازمان‌ها تحقق می‌یابد، از منابع و امکانات موجود بهره‌برداری می‌شود و توانایی و استعداد انسان‌ها بروز می‌یابد (جهان‌الدینی، سلیمانی و غفاری، ۱۴۰۰). مدیریت روستایی نقش مهمی در ترویج و هماهنگ کردن مشارکت روستاییان در برنامه‌ها و طرح‌های تحول فضایی در سطح محلی ایفا می‌کند (شفیعی ثابت و ابراهیمی‌پور، ۱۴۰۱).

یک مدیریت خوب، قابلیت‌های روستا را بهبود و در بلندمدت عملکرد دولت محلی (روستا) را ارتقا می‌دهد (هندایانیو،[2] ۲۰۲۳). ایجاد تشکل‌های روستایی مانند شوراهای اسلامی یکی از اهداف توسعه روستایی بوده‌است (میرزاعلی، فروتن و سلطانی‌پور، ۱۴۰۰). دهیاری‌ها نیز یکی از ارکان اصلی و جدانشدنی توسعه روستایی به شمار می‌روند (عنابستانی و تکلو، ۱۴۰۲). امروزه دهیاری‌ها با برجسته کردن نقش خود در حوزه مدیریت اجرایی روستاها تأثیر چشمگیری بر توسعه روستایی کشور گذاشته که بدون به‌کارگیری مدیریت نوین در جریان توسعه پایدار روستایی، پیشبرد این امر با مشکلات بسیاری روبرو خواهد شد (دانشور عامری، شعبانعلی فمی و شوکتی آمقانی،[3] ۲۰۱۶) پس از گذشت سال‌ها از راه‌اندازی نهاد دهیاری، مدیریت نوین روستایی چالش‌های بیشماری دارد که وجود آن‌ها ممکن است موفقیت و اثربخشی طرح‌های مدیریت روستایی را تحت تأثیر قرار دهد. دهیاری‌ها به علت تازگی در بنیان، مشکلات مختلفی دارند که پرداختن به این مشکلات و آگاهی از آن‌ها و همچنین شناخت موانع و عدم فعالیت مطلوب دهیاران، موجب کارایی بیشتر و خدمت‌رسانی بهتر به این نهاد می‌شود (شوکتی آمقانی و سواری، ۱۳۹۹). مدیریت روستایی در ایران با توجه به تغییر شرایط و مقتضیات زمانی و همچنین ساختارهای قبلی سنتی در روستاها هنوز آن طور که باید نتوانسته مشکلات را حل کند و از طرفی، ساختار مدیریت جدید روستایی به‌ویژه از دهه ۱۹۷۰ به بعد به دلایل متعددی کاملاً نهادینه نشده که بتواند مشکلات روستاهای امروزی را برطرف سازد (مولائی هشجین، ۱۴۰۱).

برخی مسائل در روستاها در نظام‌های اعتقادی آداب و رسوم ارزش‌ها و نگرش‌ها نهفته است (پریچارد،[4] ۲۰۲۳). عناصر فرهنگی در مناطق روستایی عامل مهمی است (لو و کیان،[5] ۲۰۲۳)؛ حتی اگر زمینه‌های مادی توسعه برقرار شود، گاهی ارزش‌های فرهنگی مانع توسعه می‌شود، لیکن ارزش‌های اجتماعی– اقتصادی و سیاسی مناطق یا جوامع اگر تغییر نکند، توسعه‌نیافتگی همچنان باقی خواهد ماند. به نظر می‌رسد غالباً باورهای فرهنگی همچون تقدیرگرایی، فقدان همدلی و سنت‌گرایی و عدم آینده‌نگری از موانع توسعه هستند که این‌ها ناشی از بسترهای روانشناختی است (احمدی سرخونی، چیت‌ساز و ایدر، ۱۴۰۰). فرهنگ یکی از مهم‌ترین تحولات لازم در مسیر تحولات فرهنگی و تغییر در نگرش افراد جامعه است و گفته می‌شود تحول فرهنگی در فرایند توسعه از اساسی‌ترین تغییرهاست و حرکت مطلوب و دستیابی قطعی به توسعه اجتماعی نیازمند استقرار زیرساخت‌های فرهنگی خاصی است که بدون توجه به آن تحقق توسعه مشکل خواهد بود. یکی از ضروریات در مسیر توسعه و پیشرفت آن است که فرهنگ یک جامعه موافق با توسعه باشد. بنابراین بستری که باید برای اصلاح امور فراهم شود، بستر فرهنگ است (فاطمی و حسینی، ۱۴۰۰). بی‌توجهی و کم‌توجهی به آن تمام برنامه‌های توسعه را با ناکامی روبرو خواهد کرد. بنابراین، باید به صورت خاص، رابطه فرهنگ و توسعه را شناخت و در برنامه‌های توسعه آن را مورد توجه کافی قرار داد (فدایی فرقان، جهانبخش و محمدی، ۱۴۰۱).

نوسازی نیز اشاره به نوعی تحرک روانی یا ذهنی دارد که در آن افراد ویژگی‌های روانی، ارزشی، انگیزشی و اعتقادی تازه‌ای را کسب می‌کنند. براساس این چشم‌انداز، ایجاد سلسله تغییراتی مطلوب در ساخت شخصیت افراد ممکن است زیربنای فرایند

[1] - Mutua and Kiruhi
[2] - Handayani
[3] - Daneshvar Ameri , Shabanali Fami and Shokati Amqani
[4] - Pritchard
[5] - Lu and Qian

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

نوسازی نظامی معین باشد. در اینجا تأکید الگوهای تغییر در نظام اعتقادات و خصوصیات شخصیتی است (اینگلهارت و ولزل،[1] ۲۰۰۵). در واقع، نواحی روستایی با چالش‌هایی مواجه بوده که حتی اگر جهانی‌شدن و سایر روندها بر مناطق روستایی تأثیر بگذارد، هنوز هم عناصر سنتی مشخصه خود را حفظ می‌کند (هلواچک، کوپاچک و کوپاکوا،[2] ۲۰۲۳).

توسعه‌نیافتگی روستایی در ایران دیدگاه‌ها و بحث‌های نظری متعددی را برانگیخته است (جومور، رستمی و گراوندی،[3] ۲۰۲۳). نظریهٔ خرده فرهنگ دهقانی راجرز بر ضعف و نقصان خرده فرهنگ‌ها تأکید دارد (طیب‌نیا، پایدار و رئیسی، ۱۳۹۷). راجرز با تأکید بر متغیرهای فردی و شخصیتی افراد در قالب خرده فرهنگ روستایی به فرآیند نوگرایی روستاییان پرداخته است. او ازجملهٔ موانع نوسازی در روستاها، از این ویژگی‌های فرهنگی نام می‌برد: ۱- تقدیرگرایی، ۲- فقدان همدلی، ۳- عدم اعتماد متقابل در روابط شخصی، ۴- پایین بودن سطح آرزوها، ۵- عدم چشم‌پوشی از منافع آنی به خاطر منافع آتی، ۶- وابستگی به قدرت دولت، ۷- قوم‌گرایی، ۸- محلی‌گرایی، ۹- فقدان نوآوری، ۱۰- عدم توجه به عنصر زمان (لطفی، ۱۳۹۷). اگرچه، مدیریت روستایی از آغاز تأسیس تاکنون با استفاده از همیاری و مشارکت مردم و کمک‌های دولتی فعالیت‌هایی در استان لرستان انجام داده است اما شواهد موجود نشان داد که در انجام موفقیت‌آمیز وظایف خود با محدودیت‌ها و تنگناهایی روبرو بوده و مشکلات مدیریتی روستاهای استان، هم‌چنان به عنوان یکی از چالش‌های فرآروی برنامه‌های توسعه روستایی مطرح است. در این مطالعه، با مرور برخی از نظریات رایج در توسعه‌نیافتگی روستایی و جامعه‌شناسی روستایی، وضعیت موجود روستاها از دیدگاه مدیران روستایی در شهرستان خرم‌آباد و نیز عوامل دخیل در بوجود آمدن این وضعیت تحلیل شده‌است.

پیشینه پژوهش

۱. پیشینهٔ نظری

شناخت دقیق مسائل مربوط به روستاهای ایران از اهمیت زیادی برخوردار است (ابراهیمی، اکبری دولت‌آباد و اسکندری، ۱۴۰۱). تجربیات کشورهای توسعه‌یافته نشان داده که هر کشور می‌بایست در برنامه‌های خود، توجه ویژه‌ای به توسعه روستایی داشته باشد (سروری و همکاران، ۱۴۰۱). این موضوع یک پیگیری مستمر در جامعه بشری است (زنگ و همکاران،[4] ۲۰۲۳). جایگاه روستاها در فرایند توسعه اجتماعی و اقتصادی در مقیاس‌های مختلف و همچنین پیامدهای مربوط به توسعه‌نیافتگی آن‌ها، موجب توجه به جوامع روستایی و حتی تقدم جوامع روستایی بر جوامع شهری شده‌است (جمینی و دهقانی، ۱۴۰۲). فرهنگ مجموعه‌ای از ارزش‌هاست که بر ترجیحات افراد مؤثر است (چو، کو و وانگ،[5] ۲۰۲۲). عوامل فرهنگی شامل باورهای فرهنگی است (چن، زی و لی،[6] ۲۰۲۰) و بر توسعه تأثیرگذار است. از راه فرهنگ می‌توان به نظامی از ارزش‌های مشترک اساسی دست یافت که می‌تواند به شکل‌دهی رفتار افراد در جامعه مشخص، کمک کند (غنیمتی و داداندیش، ۱۴۰۰). در واقع، فرهنگ جامعه سهم بسزایی در توسعه دارد. فرهنگ حامی توسعه است و شامل همه چیزهایی است که مردم به عنوان اعضای یک جامعه دارند، می‌اندیشند و انجام می‌دهند (تادج و نیگوسی،[7] ۲۰۲۳). در باورهای ذهنی و ارزشی است که می‌توان روابط اجتماعی انسان‌ها را به صورت رفتار و کنش مشاهده کرد. توسعهٔ فرهنگی منجر به خودباوری جامعه شده‌است. این مسئله خود در شکل‌گیری و هویت فرهنگی جامعه نقش مهمی ایفا کرده‌است (بهزادی و همکاران، ۱۴۰۱).

هدف دولت‌ها از گسترش فرهنگ در نواحی روستایی حمایت از برنامه‌های عمومی، ارتقای سطح تعلیم و تربیت، تسریع فرهنگ بومی و بهبود ارزش‌ها و کرامات انسانی است (مک،[8] ۲۰۱۱). جایگاه فرهنگ‌ها و خرده فرهنگ‌ها در جهان و تلاش برای حفظ آن‌ها، موضوع جدیدی نیست؛ با گذری کوتاه بر گذشته و حال برخی از جوامع، درمی‌یابیم که تلاش برای محفوظ داشتن فرهنگ

[1] - Inglehart and Welze
[2] - Hlavacek, Kopáček and Kopáčková
[3] - Jomoor, Rostami and Geravandi
[4] - Zang et al
[5] - Chu, Kou and Wang
[6] - Chen, Xie and Li
[7] - Tadege and Nigusie
[8] - MCC

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

و خرده فرهنگ‌ها حتی در کشورهای توسعه‌یافته دنیا نیز، هنوز ارزشمند بوده‌است و افراد این جوامع، تلاش و توصیه برای صیانت از آن‌ها را از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌کنند (فدایی فرقان، جهانبخش و محمدی، ۱۴۰۱)، که به دولت‌ها در شناسایی، بهبود، کشف منابع فرهنگی و رونق فرهنگ‌های محلی کمک می‌کند؛ گاهی به عنوان یک راهبرد استراتژیک که به صورت مستقیم و غیرمستقیم برنامه‌ریزی‌های دولت را در جهت هدایت منابع فرهنگی از راه طیف گسترده‌ای از فعالیت‌های فرهنگ بومی محلی رونق می‌دهد (ویلیوا،[1] ۲۰۱۰). دولت برای روستا باید حکمرانی خوب را در مدیریت خود اعمال کند (هندایانی و همکاران،[2] ۲۰۲۳).

نوسازی روانی، مفهومی است که به فرایندهای تغییر در سطوح ارزش‌ها، سبک‌های شناختی، ویژگی‌های شخصیتی و غیره اطلاق می‌شود که در سایه تجاربی چون اقامت در شهر، رفتن به مدرسه، تماس با رسانه‌های جمعی و استخدام در بنگاه‌های مدرن به‌دست می‌آید و خود منجر به رفتارهایی می‌شود که مبتنی بر توسعه اقتصادی و سیاسی جامعه است (قاضی و همکاران، ۱۴۰۱). نظریات نوسازی و توسعه غربی طی چند دهه گذشته در هر دو ساحت ذهنی و آکادمیک و نیز ساحت عینی و عملی، دچار مشکل شده‌اند، به نحوی که تا حد زیادی کارایی و سودمندی قبلی خود را از دست داده و مورد انتقاد شدید محافل آکادمیک قرار گرفته‌اند (سمیعی اصفهانی و الهدادی، ۱۴۰۰). راجرز از نظریه‌پردازان حوزه نوسازی فرهنگی است (لطفی، ۱۳۹۷) و در نظریه خود با طرح مواردی از خرده فرهنگ دهقانی، فرهنگ روستایی را دارای باورها و سلایقی می‌داند که اندیشه‌ها و کنش‌های او به گونه‌ای خاص سامان داده شده‌است و به نوعی مانع توسعه می‌شود. او عناصر اصلی فرهنگ دهقانی را این‌گونه مطرح نموده است: قوم‌گرایی (معنی عامیانه این اصطلاح در عمل همان پارتی‌بازی است و این که افراد در تصمیم‌گیری‌ها روابط نسبی و سببی را بر شایستگی افراد و نیز بر قوانین و ضوابط ترجیح می‌دهند)، عدم اعتماد متقابل در روابط شخصی، فقدان نوآوری، وابستگی به دولت، تقدیرگرایی، پایین بودن سطح آرزوها و تمایلات، عدم توانایی چشم‌پوشی از منافع آنی برای دستیابی به منابع آتی، دیدگاه زمانی محدود (فدایی فرقان، جهانبخش و محمدی، ۱۴۰۱). برپایهء این نظریه، مسئولان اجرایی می‌توانند ابتدا بر تغییرات مفهومی مانند تغییر بسترهای اجتماعی و فرهنگی به سمت نوسازی تمرکز کنند. علاوه بر این، می‌توان علل موفقیت و شکست نوسازی را در مناطق روستایی کشورهای در حال توسعه بیان کرد و در نهایت، می‌توان از این دیدگاه به عنوان یک رویکرد تحلیل توسعه‌نیافتگی روستایی در ایران استفاده کرد (جومور، رستمی و گراوندی، ۲۰۲۳).

۲. پیشینهٔ تجربی

احمدی سرخونی و همکاران (۱۴۰۰)، در پژوهشی با عنوان"علل، زمینه‌ها و عوامل مداخله‌گر موانع اجتماعی- فرهنگی توسعه‌نیافتگی با تأکید بر جامعه هدف کمیته امداد در شرق استان هرمزگان" که با روش کیفی انجام دادند، به این نتیجه رسیدند که عواملی مانند نهادینگی فرهنگ سنتی و قوم- محور، اعتبارات بدون نظارت و بدون نیازسنجی، بی‌توجهی به آمایش سرزمین به عنوان برخی از علل؛ غلبه فرهنگ سنتی- مذهبی مقاوم در برابر تغییر، ساختار طبقاتی و سلسله‌مراتبی، نبود فرهنگ خوداتکائی به عنوان برخی از زمینه‌ها، و استمرار فقر فرهنگی، سنت‌گرایی و تعصب‌گرایی و عدم بومی‌گرایی و تخصص‌گرایی به عنوان برخی از شرایط مداخله‌گر از جمله موانع فرهنگی- اجتماعی توسعه‌نیافتگی در شرق منطقه استان هرمزگان بودند. رامانایدو[3] (۲۰۱۱)، در پژوهشی با عنوان "بررسی تأثیر مدیریت کارآمد محلی بر جوامع روستایی" که با روش نمونه‌گیری غیراحتمالی و پرسشنامه ساختاری صورت گرفت، چنین نتیجه گرفت که در مدیریت کارآمد روستایی، مدیر آگاه و کارآفرین بر عملکرد روستاییان تأثیر مثبت دارد. ناچووه[4] و ادیجووان (۲۰۱۱)، در پژوهشی با عنوان"چالش‌های کشاورزی و توسعه روستایی در آفریقا: مورد نیجریه" که به صورت مطالعات موردی انجام شد، به این نتیجه رسیدند برای وقوع و تحقق توسعه روستایی، باید کاهش فقر و بیکاری، افزایش درآمد روستایی، افزایش تولید ارزش افزوده روستایی، کاهش نابرابری، ارتقاء سلامت و آموزش خوب، ارتقاء سطح کیفی زندگی با

[1] - Wiliva
[2] - Handayani et al
[3] - Ramanaidu
[4] - Nchuchuwe

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

تامین آب آشامیدنی، برق و جاده‌های خوب، بکارگیری بیشتر روستاییان در فرآیندهای اقتصادی و سیاسی و خدمات خوب ارتباط از راه دور انجام شود.

آنا پودیانتیا[1] و همکاران (۲۰۱۴)، در پژوهشی با عنوان"نقش فرهنگ در تحولات روستایی" که در ماندینگ و با استفاده از روش‌های کمّی و کیفی انجام شد، تحول مناطق روستایی که قبلاً زیر سلطه فعالیت‌های کشاورزی بودند، به منطقه‌ای از صنعت صنایع دستی کوچک و گردشگری روستایی تبدیل شده‌اند را نشان دادند. روند تغییر با میل به رشد رانده می‌شد، در حالی که در مورد ماندینگ این روند ابتدا توسط سنت غالب در جامعه مانع می‌شد. این مطالعه با هدف بررسی نقش فرهنگ در روند تحول انجام شد. تحقیق موردی برای نشان دادن مورد منحصر به فرد تبدیل از منطقه سنتی روستایی به فعالیت‌های صنعتی در روستا و بررسی چگونگی و چرایی وقوع فرهنگ‌ها در چنین فرآیندی از جمله پیوند روستایی– شهری استفاده شده‌است. المنافی[2] و همکاران (۲۰۱۴)، در پژوهشی با عنوان"مدیریت توسعه روستایی در مصر" که با روش‌های کمّی و کیفی انجام شد، دریافتند که بسیاری از سازمان‌های محلی روستایی در منطقه‌ی مورد مطالعه هماهنگی در منابع مالی و مشارکت در جامعه ندارند که یک مشکل بزرگ در توسعه روستایی محسوب می‌گردد. عرب سرخی[3] و همکاران (۲۰۱۵)، در پژوهشی با عنوان"تجزیه و تحلیل تجربه و مسائل مدیران زن در مناطق روستایی: مطالعه موردی استان اصفهان" که با استفاده از روش کیفی انجام دادند، به این نتیجه رسیدند که ابهام در قوانین بالادستی، پیشینه طولانی تمرکزگرایی و تعریف حکومت محلی، وابستگی به دولت و فقدان نهادینگی دهیاری‌ها از مهم‌ترین مشکلات دهیاران است.

چن[4] (۲۰۱۶)، در پژوهش کیفی خود با عنوان"فرهنگ روستایی حاکم: نمایندگی، فضا و بازتولید معابد آباء و اجدادی در چین معاصر"، درک متفاوتی از حضور مردم روستایی در نظام فرهنگی ارائه کرد. در این پژوهش، بازتولید معابد اجدادی سنتی در مناطق روستایی شهر زیچنگ مورد بررسی قرار گرفت. پروژه فرهنگی که زیر حمایت دولت به منظور تبدیل معابد سنتی به سالن فرهنگی و توسعه‌ی یک حومه متمدن، مدرن و سوسیالیستی و در واقع توسعه فرهنگ مدرن توسط مردم محلی اجرا شده‌است. این پژوهش به درک پیچیدگی و انعطاف‌پذیری تعامل مردم محلی با دولت در نظام فرهنگی روستایی کمک می‌کند.

ماکال[5] و همکاران (۲۰۱۷)، در پژوهشی با عنوان "مسائل و مشکلات توسعه کشاورزی (مطالعه موردی: کشاورزان بنگال غربی)" که با استفاده از روش مروری انجام دادند، نشان می‌دهند که کشاورزی در بنگال غربی با مشکلات زیرساخت‌های کشاورزی و روستایی شامل: خاک، آبیاری، سرمایه، زمین، نیروی کار، نگهداری محصولات کشاورزی، نهاده‌های کشاورزی مدرن، تولید، مسائل محیط زیستی، هزینه‌های تولید و نوسان قیمت روبرو است. لاندینی[6] و همکاران (۲۰۱۷)، در پژوهشی با عنوان"مشارکت در کار گروهی و مدیریت جمعی فرآیندهای توسعه در توسعه و توسعه روستایی بوینوس‌آیرس، آرژانتین" که به صورت مطالعات موردی انجام دادند، به این نتیجه رسیدند که نبودِ زمینه‌های مرتبط با کار گروهی مانند (آموزش همگانی) باعث شده‌است که به اشتراک گذاشتن مشکلات و میزان اعتماد– همکاری در مدیریت روستا نادیده گرفته شود. اسکات[7] و پولاک (۲۰۱۸)، در پژوهشی با عنوان"در حال خلق یک زندگی خوب؟ چشم‌انداز بهزیستی در ارزش‌های فرهنگی توسعه‌ی روستایی در شمال شرقی انگلستان" به این نتیجه رسیدند که طی دو دهه گذشته علاقه دو بخش دانشگاهی و سیاست به پتانسیل رشد اقتصادی بخش فرهنگی در انگلستان و دیگر کشورهای OECD به شدت افزایش یافته است.

۳. مدل مفهومی

[1] - Anna Podiantia
[2] - Elmenofi
[3] - Arabsorkhi
[4] - Chen
[5] - Mecal
[6] - Landini
[7] - Scott

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

با توجه به مطالب عنوان شده در مبانی نظری و مرور پیشینه، می‌توان گفت فرهنگ به‌عنوان عامل مهم در توسعه جوامع روستایی، به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه مطرح است و از سوی دیگر، برخی نظریه‌های مطرح در حوزه مکتب نوسازی، فرهنگ جوامع در حال توسعه را عاملی بازدارنده در زمینه توسعه به شمار می‌آورند. در یک روستا مسائلی مانند غالب شدن عناصر خرده فرهنگ دهقانی راجرز بر فکر مدیران روستایی مانع از توسعه است. پس برای ورود صحیح به روند توسعه، فکر باید اصلاح شود و افکار ساختارهای ذهنی که مانع از پذیرش تغییر و اصلاح می‌شود شناسایی شوند. در واقع، نحوه نگرش مدیران و دهیاران و شوراها و شناسایی و تحلیل موانع توسعه‌نیافتگی می‌تواند روند توسعه روستایی را تحت تأثیر قرار دهد؛ چرا که نگرش مدیران محلی بسیار مهم‌تر از مسائل سخت‌افزاری می‌تواند روند توسعه را بهبود بخشد و آینده مدیریت روستایی متکی بر اصلاح نگرش آنان است. بنابراین، چارچوب نظری این پژوهش در زمینهٔ نظریه خرده فرهنگ دهقانی راجرز است که در قالب شکل ۱ ارائه شده‌است.

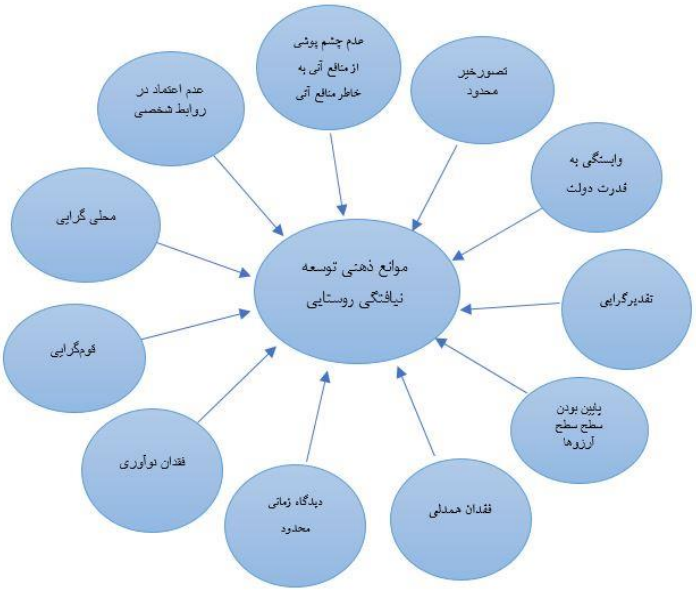

شکل ۱. چارچوب نظری پژوهش (منبع: یافته‌های پژوهش)

روش‌شناسی پژوهش

داده‌ها و روش کار

پژوهش حاضر، بر روش کمّی متکی است و به لحاظ ماهیت، یک مطالعه کاربردی و از نظر نحوه گردآوری اطلاعات، پیمایشی-مقطعی است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل‌های آماری در نرم‌افزار SPSS و Lisrel استفاده شد. در بخش آمار توصیفی، از آماره‌های فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار، میانگین رتبه‌ای و آزمون فریدمن و در بخش تحلیل استنباطی، از تحلیل عاملی تأییدی و آزمون همبستگی استفاده شد. جامعه آماری تمامی مدیران محلی نواحی روستایی شهرستان خرم‌آباد شامل اعضای اصلی و علی‌البدل شوراهای اسلامی و دهیاران نواحی روستایی شهرستان خرم‌آباد به تعداد ۷۰۰ نفر است. نمونه آماری براساس جدول مورگان و کرجسی به تعداد ۲۵۰ نفر و به روش تصادفی ساده انتخاب شد. ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه محقق‌ساخت بوده‌است.

یافته‌های پژوهش

۱. دلایل توسعه‌نیافتگی روستاها از دیدگاه مدیران محلی

بیش‌ترین دلایل توسعه‌نیافتگی از دیدگاه مدیران محلی مربوط به متغیر قوم‌گرایی (۸/۵۹)، عدم اعتماد در روابط شخصی (۸/۲۸) و وابستگی به دولت (۷/۷۵) است و کمترین میانگین رتبه‌ای مربوط به متغیر پایین‌بودن سطح آرزوها از دیدگاه مدیران محلی (۲/۷۴) است (جدول ۱).

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

جدول ۱. دلایل توسعه‌نیافتگی روستاها از دیدگاه مدیران محلی

مؤلفه	میانگین کلی	انحراف معیار	میانگین رتبه‌ای
قوم‌گرایی	۴/۴۱۲	۰/۹۹۵	۸/۵۹
بی‌اعتمادی در روابط شخصی	۴/۲۵۸	۱/۰۵۲	۸/۲۸
وابستگی به قدرت دولت	۴	۰/۷۱۵	۷/۷۵
فقدان نوآوری	۳/۸۳۹	۰/۷۴۷	۷/۳۰
تقدیرگرایی	۴/۰۱۲	۱/۴۰۹	۷/۱۶
محلی‌گرایی	۳/۵۴۱	۰/۸۸۷	۶/۲۰
دیدگاه زمانی محدود	۳/۱۶۰	۱/۱۲۹	۵/۳۵
عدم چشم‌پوشی از منافع آنی به خاطر منافع آتی	۳/۱۹۸	۱/۰۸۵	۵/۱۱
فقدان همدلی	۲/۶۷۲	۰/۸۲۸	۳/۸۶
تصور خیر محدود	۱/۵۶۰	۱/۴۱۳	۳/۶۶
پایین‌بودن سطح آرزوها	۲/۴۰۱	۰/۷۳۵	۲/۷۴

۲. شاخص‌های برازندگی مدل اندازه‌گیری خرده فرهنگ دهقانی از دیدگاه مدیران محلی

با توجه به مقدار گزارش شده شاخص‌های برازندگی در جدول (۲)، مشاهده می‌شود که مدل اندازه‌گیری خرده فرهنگ دهقانی از برازش مناسب و قابل قبولی برخوردار است. بنابراین، می‌توان گفت که داده‌های این پژوهش با ساختار عاملی و زیربنای نظری تحقیق برازش مناسبی دارند و این بیانگر همسو بودن نشانگرها (شاخص‌ها) با متغیر نهفتهٔ خرده فرهنگ دهقانی است.

جدول ۲. شاخص‌های برازندگی مدل اندازه‌گیری خرده فرهنگ دهقانی از دیدگاه مدیران محلی

شاخص	معیار	مقدار گزارش شده
X^2/df	۳ و کم‌تر	۱/۹۸
RMR	کوچک‌تر از ۰/۰۵	۰/۰۳
GFI	۰/ ۹ و بالاتر	۰/۹۹
AGFI	۰/۹ و بالاتر	۰/۹۹
NFI	۰/۹ و بالاتر	۰/۹۹
NNFI	۰/۹ و بالاتر	۰/۹۹
IFI	۰/۹ و بالاتر	۰/۹۸
CFI	۰/۹ و بالاتر	۰/۹۷
RMSEA	کوچک‌تر از ۰/۰۸	۰/۰۶۶

۳. همبستگی بین مؤلفه‌های خرده فرهنگ دهقانی راجرز از دیدگاه مدیران محلی

جدول ضرایب همبستگی بین عناصر خرده فرهنگ دهقانی راجرز از دیدگاه مدیران محلی نشان می‌دهد بین متغیرهای وابستگی به قدرت دولت و عدم توانایی چشم‌پوشی از منافع آنی همبستگی، تصور خیر محدود و تقدیرگرایی، بین وابستگی به قدرت دولت و دیدگاه زمانی محدود رابطه منفی و معنی‌دار وجود دارد. نتایج حاصل از آزمون پیرسون بیانگر آن است که بین متغیرهای فقدان همدلی و عدم اعتماد در روابط شخصی، محلی‌گرایی و عدم اعتماد در روابط شخصی، محلی‌گرایی و فقدان همدلی، پایین بودن سطح آرزوها و عدم اعتماد در روابط شخصی، پایین‌بودن سطح آرزوها و فقدان همدلی، پایین‌بودن سطح آرزوها و محلی‌گرایی، عدم توانایی چشم‌پوشی از منابع آنی و فقدان همدلی، عدم توانایی چشم‌پوشی از منافع آنی و محلی‌گرایی، عدم توانایی چشم‌پوشی از منافع آنی و پایین‌بودن سطح آرزوها، دیدگاه زمانی محدود و فقدان همدلی، دیدگاه زمانی محدود و پایین‌بودن سطح آرزوها، دیدگاه

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

زمانی محدود و عدم توانایی چشم‌پوشی از منافع آنی، قوم‌گرایی و محلی‌گرایی، قوم‌گرایی و عدم توانایی چشم‌پوشی از منافع آتی، تصور خیر محدود و عدم اعتماد در روابط شخصی، تصور خیر محدود و محلی‌گرایی، تصورخیر محدود و عدم توانایی چشم‌پوشی از منافع آنی، تصور خیر محدود و دیدگاه زمانی محدود، وابستگی به قدرت دولت و قوم‌گرایی با اطمینان ۹۹ درصد می‌توان اظهار داشت که همبستگی معناداری وجود دارد. دیگر متغیرهای عناصر خرده فرهنگ دهقانی از دیدگاه مدیران محلی با هم رابطه معناداری ندارند (جدول ۳).

جدول ۳. همبستگی بین مؤلفه‌های خرده فرهنگ دهقانی راجرز از دیدگاه مدیران محلی

مؤلفه	بی‌اعتماد در روابط شخصی	فقدان نوآوری	فقدان همدلی	محلی گرایی	پایین بودن سطح آرزوها	ناتوانی در چشم‌پوشی از منافع آنی	دیدگاه زمانی محدود	تقدیر گرایی	قوم گرایی	تصور خیر محدود	وابستگی به دولت
بی‌اعتماد در روابط شخصی	۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
فقدان نوآوری	۰/۱۲۳	۱	-	-	-	-	-	-	-	-	-
فقدان همدلی	۰/۳۱۴**	۰/۳۹	۱	-	-	-	-	-	-	-	-
محلی‌گرایی	۰/۱۴۹**	-۰/۰۱۲	۰/۱۹۴**	۱	-	-	-	-	-	-	-
پایین‌بودن سطح آرزوها	۰/۲۱۵**	۰/۱۷	۰/۳۰۹**	۰/۱۲۷*	۱	-	-	-	-	-	-
ناتوانی در چشم‌پوشی از منافع آنی	۰/۶۴	۰/۶۸	۰/۳۰۳**	۰/۱۷۷**	۰/۱۹۸**	۱	-	-	-	-	-
دیدگاه زمانی محدود	۰/۰۸۰	۰/۴۳	۰/۲۵۲**	-۰/۰۲۷	۰/۲۳۱**	۰/۲۴۸**	۱	-	-	-	-
تقدیرگرایی	۰/۰۶۹	۰/۰۴۵	-۰/۱۰۰	-۰/۰۴۱	-۰/۰۵۷	-۰/۰۷۷	۰/۳۰	۱	-	-	-
گرایی‌قوم	-۰/۰۷۸	۰/۰۵۷	۰/۰۵۱	۰/۱۸۰**	-۰/۰۰۵	۰/۱۸۴**	۰/۰۴۰	-۰/۰۹۸	۱	-	-
تصور خیر محدود	۰/۳۲۵**	/۰۰۰	۰/۱۱۱	۰/۲۴۹**	۰/۰۵۴	۰۱۹۹**	۰/۱۴۳*	-۰/۲۷۲**	۰/۹۹	۱	-
وابستگی به دولت	-/۱۰۶	۰/۳۹	-/۰۲۶	-/۰۱۹	-/۰۵۲	-/۱۶۰*	-/۲۱۴**	۰/۰۵۱	۰/۲۱۴**	۰/۵۱	۱

معنی‌داری در سطح ۰/۵ ** معنی‌داری در سطح ۰/۱ ns عدم اختلاف معنی‌داری

۴. شاخص‌های برازندگی نشانگرها

با توجه به این‌که در مدل‌های اقتصادی- اجتماعی برای همه مدل نشانگرهای مناسبی انتخاب می‌شود، در این بخش از پژوهش نمادها، بار عاملی و مقدار t و R^2 ارائه شده‌است تا پایایی و روایی همه نشانگرها مشخص شود. همان‌طور که از نتایج جدول پیدا است تمامی نشانگرها از دقت مناسبی برخوردار بوده‌است (جدول ۴). با توجه به این که مقدار AVE بالاتر از ۰/۵ و CR بالاتر از ۰/۶ است نتایج از روایی و پایایی بالاتری برخوردار است.

جدول ۴. نشانگرها و شاخص‌های برازش مدل[1]

بعد و نماد اختصار در مدل	شاخص	نماد در مدل	بار عاملی	T	R^2	CR	AVE
بی‌اعتمادی متقابل در روابط شخصی (TR)	آیا حاضرید در صورت نیاز روستاییان، وسایل کار خود را به آن‌ها امانت بدهید؟	T1	۰/۷۷	۱۴/۰۹	۰/۵۹۲۹	۰/۵۵۲	۰/۸۴۷
	آیا در هنگام فروش اجناس‌تان در روستا نقایص آن‌ها را به خریداران می‌گویید؟	T2	۰/۹۵	۱۵/۵۲	۰/۹۰۲۵		
	آیا در صورت نیاز شما در روستا، اطرافیان حاضرند به شما پول قرض بدهند؟	T3	۰/۸۲	۱۵/۴۶	۰/۶۷۲۴		
فقدان نوآوری (IN)	به نظر شما ادامه دادن شغل پدرتان در روستا تا چه حد برای رسیدن به یک زندگی موفق و توسعه روستا مفید است؟	I1	۰/۵۶	۹/۱۹	۰/۳۱۳۶	۰/۶۸۵	۰/۹۲۱

[1] - مقیاس: ۰- اصلاً ۱- به ندرت ۲- گاهی ۳- معمولاً ۴- بیشتر مواقع ۵- همیشه.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

بعد و نماد اختصار در مدل	شاخص	نماد در مدل	بار عاملی	T	R^2	CR	AVE
	اگر احساس کنید که محصولی را که تا به حال نکاشته‌اید ممکن است بازار خوبی در سال آینده داشته باشد. حاضرید آن را بکار ببرید؟	I2	۰/۸۹	۱۷/۲۷	۰/۷۹۲۱		
	آیا دوست دارید اولین کسی باشید که از بذر جدیدی که وارد بازار شده برای روستا استفاده کنید؟	I3	۰/۸۹	۱۷/۳۰	۰/۷۹۲۱		
فقدان همدلی (EM)	چقدر حاضرید در صورتی که اطرافیانتان در روستا به مشکلی و مسئله‌ای برخوردند به آن‌ها کمک کنید؟	E1	۰/۹۶	۲۰/۰۲	۰/۹۲۱۶	۰/۵۲۲	۰/۸۰۹
	به نظر شما مردم روستا در هنگام برخورد با مشکلات به یکدیگر کمک می‌کنند؟	E2	۰/۹۶	۲۰/۱۸	۰/۹۲۱۶		
	به نظر شما انجام کارها به صورت گروهی تا چه حد به موفقیت‌آمیز بودن آن‌ها کمک می‌کند؟	E3	۰/۷۹	۱۴/۵۱	۰/۶۲۴۱		
محلی‌گرایی (LO)	معتقدم مردم ساکن در شهر از امکانات بهتری نسبت به ما برخوردارند؟	L1	۰/۹۰	۱۷/۸۶	۰/۸۱	۰/۵۶۳	۰/۸۶۴
	صفا و صمیمیت حاکم بر روستایمان ارزشش بالاتر از خیلی چیزهاست؟	L2	۰/۹۴	۱۹/۱۳	۰/۸۸۳۶		
	به نظرم افراد ساکن در مناطق دیگر وضعیتی بهتر از ما ندارند.	L3	۰/۸۹	۱۷/۲۵	۰/۷۹۲۱		
پایین‌بودن سطح آرزوها (WI)	به نظر من ورود تلفن و راه آسفالت به روستا کاملاً ضروری است.	W1	۰/۷۹	۱۴/۵۱	۰/۶۲۴۱	۰/۶۷۸	۰/۹۴۴
	به نظر من ایجاد بانک در روستای ما ضروری است.	W2	۰/۸۵	۱۶/۰۸	۰/۷۲۲۵		
	به نظرم ورود گاز به روستا کاملاً ضروری است.	W3	۰/۹۲	۱۸/۲۴	۰/۸۴۶۴		
عدم چشم‌پوشی از منافع آنی به خاطر منافع آتی (WA)	اگر درآمدم اضافه شود آن را برای روز مبادا پس‌انداز می‌کنم.	WA1	۰/۸۵	۱۶/۱۱	۰/۷۲۲۵	۰/۶۱۸	۰/۸۶۹
	اگر دولت به من پولی بدهد علاقمندم آن را برای خرید وسایل بهتر کشاورزی خرج کنم.	WA2	۰/۸۴	۱۵/۶۴	۰/۷۰۵۶		
	اگر پولی داشتم اول تلاش می‌کردم که کسب و کارم را با آن پول توسعه دهم.	WA3	۰/۱۶	۲/۴۳	۰/۰۲۵۶		
دیدگاه زمانی محدود (CO)	در هنگام کار در مزرعه سعی خواهم کرد رأس ساعت خاصی کار را شروع و تعطیل کنم.	C1	۰/۱۳	۱/۹۸	۰/۰۱۶۹	۰/۷۰۱	۰/۹۷۰
	در هنگام کار کردن به ساعت و مدت زمان کار کردنم توجه دارم.	C2	۰/۲۴	۳/۳۷	۰/۰۵۷۶		
	اگر مردم روستای ما در مزرعه روزی نیم ساعت بیشتر کارو تلاش کنند وضعیت‌شان بهتر می‌شود.	C3	۰/۶۱	۵/۸۶	۰/۳۷۲۱		
تقدیرگرایی (FA)	تقدیر و سرنوشت هر فردی قبل از تولد وی مشخص شده‌است.	F1	۰/۶۸	۱۰/۸۵	۰/۴۶۲۴	۰/۵۰۴	۰/۸۴۱
	تا قسمت و تقدیر نباشد هیچ چیزی اتفاق نمی‌افتد.	F2	۰/۸۰	۱۳/۰۵	۰/۶۴		
	برای کارهای مهم شانس خیلی مهم است.	F3	۰/۳۷	۵/۴۲	۰/۱۳۶۹		
قوم‌گرایی (FAM)	بیشتر مردم روستا در صورت رسیدن به مسئولیتی بیشتر به خانواده‌شان توجه می‌کنند تا عموم مردم.	FA1	۰/۸۰	۱۳/۲۶	۰/۶۴	۰/۶۳۱	۰/۸۸۲
	مردم روستای ما در انتخابات به کسی رأی می‌دهند که نسبت فامیلی به آن‌ها داشته باشد.	FA2	۰/۸۲	۱۳/۳۵۰	۰/۶۷۲۴		
	در محیطی دور از خانواده امکان توسعه وجود ندارد.	FA3	۰/۴۴	۶/۵۰	۰/۱۹۳۶		
وابستگی قدرت به دولت (DP)	معتقدم دولت باید به روستاییان کمک مالی کند تا فقر در روستا از بین برود.	D1	۰/۸۵	۱۷/۵۲	۰/۷۲۲۵	۰/۵۲۸	۰/۸۷۵
	دولت اگر بخواهد می‌تواند تمام مشکلات یک روستا را حل کند.	D2	۰/۸۸	۱۷/۲۹	۰/۷۷۴۴		
	به نظرم مردم روستا باید همیشه از دستورات دولت اطاعت کنند تا به موفقیت برسند.	D3	۰/۷۸	۱۴/۲۱	۰/۶۰۸۴		

(منبع: کرم‌پور و یوسف‌پور، ۱۳۹۱؛ گلی، ۱۳۹۳؛ موسوی، ۱۳۹۳؛ باقری‌نیا، ۱۳۹۴)

۵. مقایسه میانگین بین عناصر خرده فرهنگ دهقانی و سطوح مختلف تحصیلات و سن از دیدگاه مدیران محلی

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

برای مقایسه میانگین دیدگاه پاسخگویان در خصوص خرده فرهنگ دهقانی راجرز برحسب سطوح تحصیلات و سن، از آزمون ناپارامتریک کروسکال والیس استفاده شده‌است. براین اساس، تفاوت دیدگاه مدیران محلی در بین پاسخگویان برحسب سطوح مختلف تحصیلات و همچنین برحسب طبقات مختلف سنی از لحاظ آماری معنادار نبوده‌است (جدول ۴).

بحث

نگرش مدیران محلی نقش کلیدی در توسعه روستایی ایفا می‌کند. این موضوع به دلیل تأثیر قابل‌توجه نحوه تفکر و دیدگاه مدیران بر فرآیند توسعه است که اهمیتی فراتر از جنبه‌های سخت‌افزاری دارد. در این پژوهش، نتایج اولویت‌بندی موانع کلی توسعه از دیدگاه مدیران محلی بررسی شد. یافته‌ها نشان داد که سه عامل اصلی قوم‌گرایی، عدم اعتماد در روابط شخصی، وابستگی به قدرت دولت، به‌عنوان بیشترین موانع توسعه شناسایی شده‌اند. در مقابل، متغیر "پایین‌بودن سطح آرزوها" به عنوان کمترین مانع توسعه از دیدگاه مدیران محلی شناخته شده‌است. براساس یافته‌های پژوهش، عناصر خرده فرهنگ دهقانی در جامعه مذکور، با آنچه که راجرز (۱۹۹۱) و سایر پژوهشگران همچون پژوهش‌های زانیار و همکاران (۱۴۰۰)، مطیعی لنگرودی و همکاران (۱۳۹۴)، سرخونی و همکاران (۱۴۰۰)، رامانایدوه (۲۰۱۱)، عرب سرخی و همکاران (۲۰۱۵)، لاندینی و همکاران (۲۰۱۷) مطابقت دارد. نتایج به‌دست‌آمده از شاخص‌های برازش مدل ساختاری نشان‌دهنده‌ی این است که مدل مورد نظر از برازش مناسب و قابل قبول است. ضرایب همبستگی بین عناصر خرده فرهنگ دهقانی راجرز از دیدگاه مدیران محلی نشان داد بین متغیرهای وابستگی به قدرت دولت و عدم توانایی چشم‌پوشی از منافع آنی، تصور خیر محدود و تقدیرگرایی، بین وابستگی به قدرت دولت و دیدگاه زمانی محدود، رابطه منفی و معنی‌دار وجود دارد. نتایج به‌دست‌آمده از مقایسه میانگین‌های نگرش مدیران محلی بر اساس دو متغیر سن و تحصیلات نشان می‌دهد که بین گروه‌های سنی مختلف، اعم از افراد پیر و جوان نگرش یکسانی وجود دارد. همچنین، تجزیه و تحلیل داده‌ها بیانگر آن است که از نظر نگرشی، تفاوت معناداری بین افراد با سطوح تحصیلات مختلف مشاهده نمی‌شود. با این حال، یافته‌های این پژوهش با نتایج تحقیق کرم‌پور و یوسفوند (۱۳۹۱)، که به بررسی تأثیر خرده فرهنگ دهقانی بر توسعه مناطق روستایی پرداخته‌اند، مطابقت ندارد. در آن پژوهش، تأکید بر این بود که عناصر خرده فرهنگ دهقانی نه تنها مانع توسعه نیستند بلکه در برخی موارد می‌توانند محرک‌های مثبتی برای پیشرفت جامعه باشند.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد

امروزه، "مدیران محلی" با تأکید بر نقش خود در "مدیریت اجرایی روستاها"، تأثیر قابل توجهی در "عمران و توسعه روستایی" کشور دارند. مدیریت جدید روستایی و شوراهای اسلامی در ایران از زمان تأسیس خود، با هدف بهبود شرایط زندگی در روستاها و افزایش مشارکت مردم، فعالیت‌های متعددی را انجام داده‌است. این مدیریت به‌ویژه بر اساس همکاری و همیاری مردمی و همچنین کمک‌های دولتی شکل گرفته‌است. اما شواهد موجود گویای آن است که در انجام موفقیت‌آمیز وظایف خود با محدودیت‌ها و تنگناهایی روبرو است و مشکلات مدیریتی روستاها هم‌چنان به‌عنوان یکی از چالش‌های فرآروی برنامه‌های توسعه‌ی روستایی مطرح است. یکی از این چالش‌ها، "موانع ذهنی و باورهای نادرست" موجود در جوامع روستایی است و می‌تواند به‌عنوان موانع جدی در مسیر توسعه عمل کند. در این راستا، تغییر نگرش‌ها و باورها برای دستیابی به اهداف توسعه ضروری است.

عوامل توسعه‌نیافتگی شهرستان خرم‌آباد به‌طور مستقیم با "فرهنگ و طرز تفکر" مدیران محلی مرتبط است. در این راستا، وجود خرده‌فرهنگ‌ها در جامعه محلی می‌تواند تأثیرات قابل‌توجهی بر فرآیندهای مدیریتی و توسعه‌ای داشته باشد که یکی از عناصر خرده‌فرهنگ دهقانی در شهرستان خرم‌آباد، "قوم‌گرایی" است که به نوعی به "پارتی‌بازی" تعبیر می‌شود. این پدیده به‌عنوان یک عامل کلیدی در فرآیندهای انتخاباتی، به‌ویژه در انتخاب اعضای شورای اسلامی، نقش بسزایی ایفا می‌کند. اگرچه در بررسی پدیده قوم‌گرایی و ارتباط آن با پارتی‌بازی، می‌توان به تأثیرات عمیق اجتماعی و اقتصادی این رفتارها در جوامع مختلف اشاره کرد که به‌عنوان یک نوع از روابط اجتماعی، به‌ویژه در جوامع سنتی، به معنای وفاداری به گروه‌های خویشاوندی و قبیله‌ای است. از طرفی دیگر، نه تنها هیچ کمکی به توسعه و عمران روستاها نکرده‌است، بلکه ضربات جبران‌ناپذیری وارد کرده‌است. قوم‌گرایی برنده میدان

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

مبارزه با شایسته‌سالاری بوده و در حال حاضر در این شهرستان وزنه وابستگی‌های قوم‌گرایی سنگین‌تر و موثرتر از شایسته‌سالاری است.

یکی دیگر از دلایل عدم توسعه‌نیافتگی در این شهرستان، عدم اعتماد در روابط شخصی –به‌عنوان یکی از عناصر کلیدی نظریه خرده فرهنگ دهقانی راجرز–، نقش مهمی در شکل‌دهی به دینامیک‌های اجتماعی جوامع روستایی ایفا می‌کند و می‌تواند مانع از مشارکت مؤثر مردم در برنامه‌های توسعه‌ای، شکل‌گیری شبکه‌های اجتماعی قوی و همکاری‌های اقتصادی شود که بدون همکاری مؤثر، پروژه‌های توسعه‌ای نمی‌توانند به نتایج مطلوب برسند.

دلیل دیگر توسعه‌نیافتگی در این شهرستان، وابستگی بیش از حد به دولت است که این وابستگی می‌تواند به فقدان نوآوری و ضعف در نهادهای محلی مرتبط باشد و منجر به بروز آسیب‌هایی شود که در نهایت موجب عقب‌ماندگی این شهرستان‌ها از روند توسعه می‌گردد.

از دیگر نتایج به‌دست آمده در این پژوهش، شباهت‌های اجتماعی و روان‌شناختی به‌ویژه در آداب و رسوم، اعتقادات و الگوهای رفتاریِ مشهود است که با وجود تفاوت‌های تحصیلی و سنی، نگرش‌های مشابهی دارند. این شباهت ناشی از ترس آن‌ها از ابراز نظرات و ایده‌های خود است؛ زیرا احساس می‌کنند که در صورت بیان نظرات، حمایت اطرافیان را نخواهند داشت. این ترس از نوآوری و ایده‌پردازی، آن‌ها را به سمت تفکر جمعی سوق می‌دهد که مانع توسعه و پیشرفت در این روستاها می‌شود.

براساس نتایج پژوهش، پیشنهادهای زیر قابل ارائه است:

– تشکیل "شبکه مدیران روستایی" در سطح ملی و منطقه‌ای به منظور تبادل تجربیات و همفکری و تبادل نظر در خصوص مسائل روستایی؛

– تشکیل و سازماندهی "شورای راهبری ده" با محوریت دهیار و با همکاری رهبران فنی و اجتماعی متشکل از گروه‌های جنسیتی و سنی متنوع با هدف رصد مشکلات و اولویت‌بندی مسائل روستا؛

– تدوین برنامه بازآموزی و توانمندسازی مدیران روستایی با محوریت بازدید از روستاها و سکونت‌گاه‌هایی که در زمینه‌های مختلف نمونه یا پایلوت اجرای برنامه‌های توسعه مختلف هستند.

ملاحظات اخلاقی

نویسندگان اصول اخلاقی را در انجام و انتشار این پژوهش علمی رعایت نموده‌اند و این موضوع مورد تأیید همه آنهاست.

مشارکت نویسندگان

نویسنده اول: مبانی نظری پژوهش، تهیه و آماده‌سازی پرسشنامه، گردآوری داده، انجام محاسبات، تجزیه و تحلیل آماری داده، تحلیل و تفسیر اطلاعات و نتایج، تهیه پیش‌نویس مقاله.

نویسنده دوم: استاد راهنمای پایاننامه، طراحی پژوهش، نظارت بر تمام مراحل انجام پژوهش، بررسی و کنترل نتایج اصلاح، بازبینی و نهایی‌سازی مقاله.

نویسنده سوم: استاد مشاور پایاننامه، مشارکت در طراحی پژوهش، نظارت بر پژوهش، مطالعه و بازبینی مقاله.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

حامی مالی

مقاله حاضر فاقد حمایت مالی است.

سپاسگزاری

از داوران محترم به خاطر ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌شود.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

منابع

ابراهیمی، محمدصادق؛ اکبری دولت آباد، محمد و اسکندری، جمشید (۱۴۰۱). ارزیابی مسئولیت‌پذیری اجتماعی در سازمان‌های مرتبط با مدیریت توسعه روستایی (مطالعه موردی: سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان). *فصلنامه روستا و توسعه پایدار فضا*، ۳ (۱)، ۶۳. https://doi.org/10.22077/vssd.2022.4983.1065

احمدزاده، سحر؛ عنابستانی، علی اکبر و شایان، احمد (۱۴۰۰). بررسی تأثیر هوش فرهنگی بر عملکرد وظیفه‌ای دهیاران (مطالعه موردی: روستاهای شهرستان مشهد). *نشریه مطالعات برنامه‌ریزی سکونت‌گاههای انسانی*، ۱۶(۳)، ۴۷۳-۴۸۷. https://doi.org/20.1001.1.25385968.1400.16.3.2.9

احمدی سرخونی، احسان؛ چیت‌ساز، محمدعلی و ایدر، نبی الله (۱۴۰۰). علل زمینه‌ها و عوامل مداخله‌گر موانع اجتماعی- فرهنگی توسعه‌نیافتگی با تأکید بر جامعه هدف کمیته امداد در شرق استان هرمزگان. *فصلنامه سبک زندگی اسلامی با محوریت سلامت*، ۵ (۴)، ۶۳۰- ۶۴۰. https://doi.org/10.22034/ijes.2021.702194

بهزادی، کامران؛ قلی‌زاده، سعید امام و رضوی، حمیدرضا (۱۴۰۱). شناسایی مولفه‌های توسعه فرهنگی یک مطالعه کیفی پیرامون مراکز فرهنگی با رویکرد تجزیه و تحلیل سلسله مراتبی. *نشریه مطالعات هنر اسلامی*، ۱۸ (۴۴)، ۹۱-۱۰۱. https://doi.org/20.1001.1.1735708.1400.18.44.20.5

جمینی، داود و دهقانی، امین (۱۴۰۲). تحلیل درآمد در مناطق روستایی ایران، *فصلنامه روستا در توسعه پایدار فضا*، ۴(۱)، ۱۱۶-۱۰۱. https://doi.org/10.22077/vssd.2023.5727.1140

جهان‌الدینی، عباس؛ سلیمانی، حسین و غفاری، سیدرامین (۱۴۰۰). تبیین الگوی مدیریت راهبردی در توسعه پایدار مطالعه موردی: بخش مرکزی شهرستان سیریک). *فصلنامه جغرافیا و مطالعات محیطی*، ۴۱ (۱۱)، ۶۸-۵۵. https://doi.org/20.1001.1.20087845.1401.11.41.3.0

رزم‌آور، فرشاد و سواری، مسلم (۱۴۰۱). بررسی چالش‌های مدیران روستایی در راستای حفاظت از محیط زیست: تحلیلی کیفی در نواحی روستایی شهرستان دشتستان. *مطالعات علوم محیط زیست*، ۷ (۳)، ۵۴۰۱-۵۳۸۶. https://doi.org/10.22034/jess.2022.328837.1719

سروری، علی اکبر؛ دانشور کاخکی، محمود؛ صبوحی صابونی، محمود و سالاری، مجید (۱۴۰۱). عوامل موثر بر توسعه روستایی با تأکید بر تشکیل خوشه کشاورزی (مطالعه موردی: شهرستان گناباد استان خراسان رضوی). *فصلنامه روستا و توسعه*، ۹۷(۲۵)، ۱۹۲-۱۶۱. https://doi.org/10.30490/rvt.2021.352871.1305

سمیعی اصفهانی، علیرضا و اله دادی، نفیسه (۱۴۰۱). واکاوی مفهوم «خشونت» در نظریه‌های نوسازی و توسعه بر پایه روش شالوده‌شکنی ژاک دریدا. *فصلنامه راهبرد سیاسی*، ۱ (۶)، ۱۱۹-۹۷. https://doi.org/20.1001.1.25884565.1401.6.1.6.8

شفیعی ثابت، ناصر و ابراهیمی‌پور، فائزه (۱۴۰۱). عملکرد مدیریت محلی و مشارکت روستاییان در فراگرد تحولات فضایی سکونتگاه‌های روستایی با نقش میانجی اثرات ادراک شده آن‌ها از برنامه‌ها و طرح‌ها. *فصلنامه روستا و توسعه*، ۹۹ (۲۵)، ۴۷-۷۰. https://doi.org/10.30490/rvt.2021.352970.1309

شوکتی آمقانی، محمد و سواری، مسلم (۱۳۹۹). بررسی چالش‌های دهیاران در مدیریت نوین روستایی مورد مطالعه دهیاران شهرستان اسکو از توابع استان آذربایجان شرقی. *فصلنامه علمی پژوهشی مدیریت شهری و روستایی*، ۵۷، ۱۳۰-۱۱۳.

طیب‌نیا، سیدهادی؛ پایدار، ابوذر و رئیسی، فرهاد (۱۳۹۷). تحلیل چالش‌های فرآوری توسعه پایدار اقتصادی در روستاهای بلوچستان با تأکید بر خرده فرهنگ دهقانی (مطالعه‌ی موردی: دهستان چاهان، شهرستان نیک شهر). *مجله پژوهش و برنامه‌ریزی روستایی*، ۷ (۳)، ۱۵۶-۱۴۱. https://doi.org/10.22067/jrrp.v5i4.69530

عنابستانی، علی اکبر و احسان، تکلو (۱۴۰۲). تحلیل پیشران‌های کلیدی اثرگذار بر نظارت‌دهی با رویکرد آینده‌پژوهی (مورد مطالعه شهرستان توسرکان). *فصلنامه روستا و توسعه پایدار فضا*، ۲ (۱)، ۱-۲۰. https://doi.org/10.22077/vssd.2023.5641.1132

غنیمتی، حسن و دادندیش، پروین (۱۴۰۰). عوامل فرهنگی و رابطه آن با الگوهای توسعه اقتصادی. *راهبرد فرهنگ*، ۱۴ (۵۶)، ۱۱۱-۹۴.

فاطمی، مهدی و حسینی، عالیه (۱۴۰۰). بررسی نقش فرهنگ در توسعه اقتصادی با تأکید بر وقف. *نشریه نقش فرهنگ در توسعه اقتصادی*.

فدایی فرقان، عبدالرضا؛ جهانبخش، اسماعیل و محمدی، اصغر (۱۴۰۱). بررسی تطبیقی اثرات و پیامدهای خرده فرهنگ یاوردهی در روستاهای استان‌های گیلان و مرکزی با تأکید بر برخی عناصر خرده فرهنگ دهقانی راجرز. *ماهنامه علمی جامعه شناسی سیاسی ایران*، ۱۰(۵)، ۲۲۹۱-۲۲۶۹. https://doi.org/10.30510/psi.2022.311936.2530

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

قاضی، ثریا؛ ازکیا، مصطفی و ودیعه، ساسان (۱۴۰۱). رابطه نوگرایی و نوسازی در عوامل جغرافیایی فرهنگی با مدیریت سبک زندگی ساکنان شهرستان بیجار استان کردستان. *فصلنامه علمی پژوهشی جغرافیا و برنامه‌ریزی منطقه‌ای*، ۱۲(۴۹)، ۲۲۰-۲۰۱. https://doi.org/10.22034/jgeoq.2023.349620.3762

لطفی، حیدر (۱۳۹۷). نوسازی فرهنگی روستا و شکست سیاست‌های کارآفرینی روستایی در استان ایلام. *فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی*، ۷(۳)، ۱۲۲-۱۰۱.

مولائی هشجین، نصرالله؛ آمار، تیمور؛ قریشی، محمدباسط و حاج علیزاده، احمد (۱۴۰۱). آسیب‌شناسی مدیریت روستایی از دیدگاه مردم در روستاهای ناحیه مرکزی استان اردبیل. *فصلنامه مسکن و محیط روستا*، ۴۱(۱۸۰)، ۱۲۶-۱۱۵. https://doi.org/10.22034/41.180.126

میرزاعلی، محمد؛ فروتن، محمد و سلطانی‌پور، امید (۱۴۰۰). تحلیل اثرگذاری مدیریت نوین روستایی در توسعه و آبادانی روستاها (مورد شوراهای اسلامی و دهیاران دهستان آق‌آباد شهرستان گنبد طاووس). *فصلنامه پژوهش‌های نوین علوم جغرافیایی معماری و شهرسازی*، ۳۴ (۳)، ۱۴-۱.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

References

Ahmadi Sarkhoni, E., Chitsaz, M.A., & Aydar, N.A. (2014). Causes, Contexts and Intervening Factors of Socio-Cultural Barriers of Underdevelopment with Emphasis on the Target Community of the Relief Committee in the East of Hormozgan Province. *Islamic Life Journal*, 5 (4), 630 -640. (in Persian) https://doi.org/10.22034/ijes.2021.702194

Ahmadzadeh, S., Anabastani, A.A & Shayan, A. (2014). Investigating the Impact of Intelligence Cultural Dimensions on the Performance Tasks of Dehyaran (Case Study: Villages of Mashhad County). *Journal of Studies of Human Settlements Planning*, 16(3), 473-487. (in Persian) https://doi.org/20.1001.1.25385968.1400.16.3.2.9

Anabastani, A.A., & Ehsan, T. (2023). Analysis of Key Drivers Affecting the Supervision of Rural Mayors Over Rural Construction from the Perspective of Futures Studies: A Case Study of Tuyserkan County. *Quarterly Journal of Village and Space Sustainable Development*, 2(1), 1-20. (in Persian) https://doi.org/10.22077/vssd.2023.5641.1132

Arabsorkhi, L., Imani Jajarmi, H., & Ghaffary, G. (2015). Analysis of Experiences and Issues of Female Managers in Rural Areas: A Case Study of Isfahan Province. *Journal of Rural Research*, 6(4), 769-78. https://doi.org/10.22059/jrur.2015.57109

Behzadi, K., Gholizadeh, S.I., & Razavi, H.R. (2021). Identifying the Components of Cultural Development; A Qualitative Investigation on Cultural Centers with a Hierarchical Analysis Approach. *Islamic Art Studies*, 18 (44), 91-101. (in Persian) https://doi.org/20.1001.1.1735708.1400.18.44.20.5

Chen, N. (2016). Governing rural culture: Agency, space and the re-production of ancestral temples in contemporary China. *Journal of rural studies*, (47), 141-152 . https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2016.07.029

Chen, X., Xie, W., & Li, H. (2020). The spatial evolution process, characteristics and driving factors of traditional villages from the perspective of the cultural ecosystem: A case study of Chengkan Village. Habitat *Internationa*l, 104, 102250. https://doi.org/10.1016/j.habitatint.2020.102250

Chu, A. C., Kou, Z., & Wang, X. (2022). Culture and stages of economic development. *Economics Letters*, 210.

Daneshvar Ameri, Z., Shabanali Fami, H., & Amqani, Sh. (2016). Analysis of Satisfaction of Rural People about Dehyaries Performance (Case Study: Oskou County Villages). *Human Geography Research*, 48(3), 493-506. (in Persian) https://doi.org/10.22059/jhgr.2016.52376

Ebrahimi, M.S., Akbari Dolatabad, M., & Eskandari, J. (2022). Assessing social responsibility in organizations related to rural development management Case study: Jihad-e-Agriculture Organization of Isfahan Province. *Quarterly Journal of Village and Space Sustainable Development*, 3(1), 63. (in Persian) https://doi.org/10.22077/vssd.2022.4983.1065

Elmenofi, G.A., El Bilali, H., & Berjan, S. (2014). Governance of rural development in Egypt. *Annals of Agricultural Sciences*, 59(2), 285-296. https://doi.org/10.1016/j.aoas.2014.11.018

Fadaei-Furqan, A., Jahanbakhsh, E., & Mohammadi, A. (2023). A comparative study of the effects and consequences of Yavardeh subculture in the villages of Gilan and Markazi provinces with emphasis on some elements of Rogers peasant subculture. *Iranian Monthly Journal of Political Sociology*, 10(5), 2269-2291. (in Persian) https://doi.org/10.30510/psi.2022.311936.2530

Fatemi, M., & Hosseini, A. (2021). Investigating the role of culture in economic development with emphasis on endowment. *Journal of the Role of Culture in Economic Development*. (in Persian)

Ghazi, S., Azkia, M., & Vadieh, S. (2022). The relationship between modernization in geographical-cultural factors with managing the lifestyle of the residents of Bijar city, Kurdistan province. *Quarterly of Geography and Regional Planning*, 12(49), 201-220. (in Persian) https://doi.org/10.22034/jgeoq.2023.349620.3762

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

Ghonimati, H., & Dandandish, P. (2022). Cultural structures and relationship with patterns of economic development. Culture Strategy Quarterly, 14 (56), 94-111. (in Persian)

Handayani, E., Garad, A., Suyadi, A., & Tubastuvi, N. (2023). Increasing the performance of village services with good governance and participation. *World Development Sustainability*. https://doi.org/10.1016/j.wds.2023.100089.

Hlaváček, P., Kopáček, M., Kopáčková, L., & Hruška, V. (2023). Barriers for and standpoints of key actors in the implementation of smart village projects as a tool for the development of rural areas. *Journal of Rural Studies*. https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2023.103098

Inglehart, R., & Welzel, C. (2005). Modernization, Cultural Change, and Democracy: The Human Development. *Cambridge University Press*, 48.

Jahanaldini, A., Soleimani, H., & Ghafari, S.R. (2021). Explaining the strategic management model in sustainable development. Case study: Central part of Sirik County). *Quarterly Journal of Geography and Environmental Studies*, 41 (11), 55-68. (in Persian) https://doi.org/20.1001.1.20087845.1401.11.41.3.0

Jamini, D., & Dehghani, A. (2021). Analysis of Income in Rural Areas of Iran. *Quarterly Journal of Village and Space Sustainable Developmen*t, 4(1), 101-116. (in Persian) https://doi.org/10.22077/vssd.2023.5727.1140

Jomoor, E. R., Rostami, F., & Geravandi, S. (2023). How have the land reform, misunderstanding, and dysfunction of modernity led to rural underdevelopment in Iran?. *Land Use Policy*, 131, 106750. https://doi.org/10.1016/j.landusepol.2023.106750.

Landini. F., Vargas, G., Bianqui, V.Y., Rebolé, M.I.M. & Martínez, M. (2017). Contributions to group work and to the management of collective processes in extension and rural development. *Journal of Rural Studies*, 56, 143-155. https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2017.09.014

Lotfi, H. (2018). Cultural renewal of the village and the failure of rural entrepreneurship policies in Ilam province. *Journal Space Economy and Rural Development*, 7(3), 101-122. (in Persian)

Lu, Y., & Qian, J. (2023). Rural creativity for community revitalization in Bishan Village, China: The nexus of creative practices, cultural revival, and social resilience. *Journal of Rural Studies*, 97, 255-268. https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2022.12.017

Makal, A., Banerjee, A., Roy, A., Hazra, S., & Polley, K. (2017). Issues and Problems in Agricultural Development: A Study on the Farmers of West Bengal.

MCC, Massachusetts Cultural Council. Local Cultural Council Program Regulations and Guidelines in Massachusetts. public funding for the arts, humanities, and interpretive sciences is provided through a central state agency, 2011.

Mirzaali, M., Foroutan, M., & Soltanipour, O. (2022). Analysis of the effectiveness of modern rural management in the development and prosperity of villages (the case of Islamic councils and village heads of Aqabad village, Gonbad Tavous city). *Quarterly Journal of Modern Research in Geographical Sciences*, Architecture and Urban Planning, 34(3), 1-14. (in Persian)

Molaei Hashjin, N., Amar, Ti., Qoresh, M.B., & Haj Alizadeh, A. (2022). Pathology of rural management from the perspective of the people in the villages of the central region of Ardabil province. *Quarterly Journal of Housing and Rural Environment*, 41(180), 115-126. (in Persian) https://doi.org/10.22034/41.180.126

Mutua, J.N., & Kiruhi, T.M. (2021). Volunteer public leaders' values-driven leadership: the case of village elders in Kenya. *Heliyon*, 7(3). https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2021.e06411

Nchuchuwe, F.F., & Adejuwon, K.D. (2012). The challenges of agriculture and rural development in Africa: The case of Nigeria. *International Journal of Academic Research in Progressive Education and Development*, 1(3),45-61.

Pritchard, D. (2023). Human culture and its evolving place in the Ramsar Convention. *Ramsar Wetlands*, 417-446. https://doi.org/10.1016/B978-0-12-817803-4.00005-X

Ramanaidu, S.K. (2011). Uncovering the relationship between transformational leadership, Organizational Culture, Affective Commitment, and Employee Performance: The Case of a Malaysian Educational Institution. Doctoral dissertation, University of Newcastle. Faculty of Business and Law, Newcastle Business School. The city of Newcastle.

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]

Razmavar, F., & Savari, M. (2022). Investigating the challenges of rural managers in order to protect the environment: A qualitative analysis in rural areas of Dashtestan County. *Environmental Science Studies*, 7 (3), 5386-5401. (in Persian) https://doi.org/10.22034/jess.2022.328837.1719

Samiei Esfahani, A., & Elhadadi, N. (2022). Analysis of the Concept of "Violence" in Modernization and Development Theories based on Jacques Derrida's method of Deconstruction. *Journal of Political Strategy*, 1(6), 97-119. (in Persian) https://doi.org/20.1001.1.25884565.1401.6.1.6.8

Sarwari, A.A., Daneshvar Kakhki, M., Sabohi Sabouni, M., & Salari, M. (2022). Factors Affecting Rural Development with Emphasis on the Formation of Agricultural Clusters (Case Study: Gonabad County, Khorasan Razavi Province). *Quarterly Journal of Village and Development*, 97(25). 161-192. (in Persian) https://doi.org/10.30490/rvt.2021.352871.1305

Scott, K. Rowe, F., & Pollock, V. (2018). Creating the good life? A well-being perspective on cultural value in rural development. *Journal of Rural Studies*, 59, 173-182. https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2016.07.001

Shafii Sabet, N., & Ebrahimipour, F. (2022). The Performance of Local Management and Participation of Villagers in the Process of the Spatial Evolution of Rural Settlements with the Mediating Role of the Perceived Effects of Plans and Projects. *Quarterly Journal of Village and Development*, 99 (25), 47-70. (in Persian) https://doi.org/10.30490/rvt.2021.352970.1309

Shokati Amghani, M., & Savari, M. (2020). Investigating the challenges of villagers in modern rural management, a study of the villagers of Osku County, East Azerbaijan Province. *Journal of Urban and Rural Management*, 57.113-130. (in Persian)

Tadege, W., & Nigusie, E. (2023). Culture and Development: In the case of Waghemra Community, Northern Ethiopia. *Social Sciences & Humanities Open*, 8(1). https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2023.100645

Tayebnia, S.H., Paydar, A., & Raisi, F. (2018). Analyzing the Challenges Faced by Sustainable Economic Development in the Villages of Balouchestan Emphasizing Peasant Sub-Culture (Case Study: Chahan Dehestan of Nikshahr County). *Journal of Research and Rural Planning*, 7 (3), 141-156. (in Persian) https://doi.org/10.22067/jrrp.v5i4.69530

Wiliva, B. (2010). Cultural Planning Toolkit: A Partnership between Legacies Now and Creative City Network of Canada.

Zang, Y., Hu, S., Zhou, B.B., Lv, L., & Sui, X. (2023). Entrepreneurship and the formation mechanism of Taobao Villages: Implications for sustainable development in rural areas. *Journal of Rural Studies*, 100. https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2023.103030

[Downloaded from isharat.khu.ac.ir on 2026-10-30]
[DOR: 20.1001.1.23222131.1404.14.53.4.6]
[DOI: 10.66224/serd.14.53.3]